

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2016. gada 14. decembrī^{*i}

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Personu brīva pārvietošanās — Vienlīdzīga attieksme — Sociālās priekšrocības — Regula (ES) Nr. 492/2011 — 7. panta 2. punkts — Finansiāls atbalsts augstākās izglītības iegūšanai — Nosacījums, ka studentiem, kas nedzīvo attiecīgās dalībvalsts teritorijā, ir jābūt tādu darba ņēmēju bērniem, kas ir bijuši nodarbināti vai veikuši profesionālo darbību šajā dalībvalstī nepārtrauktu, vismaz piecus gadus ilgu laikposmu — Netieša diskriminācija — Pamatojums — Mērķis palielināt to iedzīvotāju īpatsvaru, kam ir augstākās izglītības diploms — Piemērots raksturs — Samērīgums

Lieta C-238/15

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *tribunal administratif* [Pirmās instances administratīvā tiesa] (Luksemburga) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2015. gada 20. maijā un kas Tiesā reģistrēts 2015. gada 22. maijā, tiesvedībā

Maria Do Céu Bragança Linares Verruga,

Jacinto Manuel Sousa Verruga,

André Angelo Linares Verruga

pret

Ministre de l'Enseignement supérieur et de la Recherche.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs M. Ilešičs [*M. Ilešič*], tiesneši A. Prehala [*A. Prechal*], A. Ross [*A. Rosas*] (referents), K. Toadere [*C. Toader*] un E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*],

ģenerālvokāts M. Vatelē [*M. Wathelet*],

sekretārs V. Turē [*V. Tournès*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2016. gada 14. aprīļa tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Maria do Céu Bragança Linares Verruga* u.c. vārdā – *G. Thomas* un *L. Urbany*, advokāti,

— Luksemburgas valdības vārdā – *D. Holderer*, pārstāve, kam palīdz *P. Kinsch*, advokāts,

* Tiesvedības valoda – franču.

- Dānijas valdības vārdā – *M. Wolff* un *C. Thorning*, pārstāvji,
 - Norvēģijas valdības vārdā – *I. Jansen*, *C. Anker* un *M. Schei*, pārstāvji,
 - Eiropas Komisijas vārdā – *M. Van Hoof*, *M. Kellerbauer* un *D. Martin*, pārstāvji,
- noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2016. gada 2. jūnija tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 5. aprīļa Regulā (ES) Nr. 492/2011 par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos Savienībā (OV 2011, L 141, 1. lpp.) 7. panta 2. punktu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Maria do Céu Bragança Linares Verruga*, kā arī *Jacinto Manuel Sousa Verruga* un *André Angelo Linares Verruga* pret *ministre de l'Enseignement supérieur et de la Recherche* [augstākās izglītības un zinātnes ministru] (Luksemburga) par šī ministra atteikumu piešķirt valsts finansiālo atbalstu augstākās izglītības iegūšanai.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Padomes 1968. gada 15. oktobra Regula (EEK) Nr. 1612/68 par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos Kopienā (OV 1968, L 257, 2. lpp.) ar grozījumiem, kas izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīvu 2004/38/EK (OV 2004, L 158, 77. lpp., un labojumi OV 2004, L 229, 35. lpp. un OV 2005, L 197, 34. lpp.; turpmāk tekstā – “Regula Nr. 1612/68”), no 2011. gada 16. jūnija tika atcelta ar Regulu Nr. 492/2011.
- 4 Atbilstoši šīs pēdējās minētās regulas 41. panta otrajai daļai atsauces uz Regulu Nr. 1612/68 uzskata par atsaucēm uz Regulu Nr. 492/2011.
- 5 Pēdējās minētās regulas 7. pantā, kurā ir pārņemts Regulas Nr. 1612/68 7. panta formulējums, ir paredzēts:
“1. Darba ņēmējam, kas ir dalībvalsts valstspiederīgais, citā dalībvalstī valstspiederības dēļ nedrīkst piemērot citādus darba un nodarbinātības nosacījumus kā minētās valsts darba ņēmējiem, īpaši attiecībā uz atalgojumu, atlaišanu un bezdarba gadījumā – atjaunošanu darbā vai atkārtotu pieņemšanu darbā.
2. Šādam darba ņēmējam ir tādas pašas sociālās un nodokļu priekšrocības kā attiecīgās valsts darba ņēmējiem.
[..]”
- 6 Saskaņā ar Direktīvas 2004/38 16. panta 1. punkta pirmo teikumu “Savienības pilsoņiem, kas likumīgi un nepārtraukti ir uzturējušies uzņēmējā dalībvalstī piecus gadus, ir tiesības pastāvīgi uzturēties šajā valstī”.

7 Šīs direktīvas 24. pantā ir paredzēts:

“1. Ievērojot īpašus noteikumus, kas skaidri paredzēti Līgumā un sekundārajos tiesību aktos, pret visiem Savienības pilsoņiem, kas, pamatojoties uz šo direktīvu, uzturas uzņēmējā dalībvalstī, ir attieksme, kas līdzvērtīga tai, kāda ir pret minētās dalībvalsts valstspiederīgajiem atbilstīgi Līguma darbības jomai. Priekšrocības, ko sniedz šīs tiesības, attiecinās arī uz ģimenes locekļiem, kas nav nevienas dalībvalsts pilsoņi un kam ir uzturēšanās vai pastāvīgas uzturēšanās tiesības.

2. Atkāpjoties no 1. punkta noteikumiem, uzņēmējai dalībvalstij nav pienākuma piešķirt tiesības uz sociālo palīdzību pirmo trīs uzturēšanās mēnešu laikā vai vajadzības gadījumā ilgākā laika posmā, kas noteikts 14. panta 4. punkta b) apakšpunktā, kā arī tai nav pienākuma pirms pastāvīgas uzturēšanās tiesību iegūšanas piešķirt līdzekļus mācībām, tostarp arodapmācībai, ja šie līdzekļi ir stipendijas vai studiju kredīti personām, kas nav darba ņēmēji, pašnodarbinātas personas, personas, kas saglabā šādu statusu, un to ģimenes locekļi.”

Luksemburgas tiesības

8 Valsts finansiālo atbalstu augstākās izglītības iegūšanai reglamentē ar *Loi du 22 juin 2000 concernant l'aide financière de l'État pour études supérieures* [2000. gada 22. jūnija Likumu par valsts finansiālo atbalstu augstākās izglītības iegūšanai] (*Mémorial A 2000, 1106. lpp.*; turpmāk tekstā – “Likums par valsts finansiālo atbalstu augstākās izglītības iegūšanai”), kurā ir izdarīti vairāki grozījumi.

9 Šo finansiālo atbalstu piešķir stipendijas un aizdevuma veidā, un tam var pieteikties neatkarīgi no tā, kurā dalībvalstī pieteikuma iesniedzējs ir iecerējis iegūt augstāko izglītību.

10 Pēc grozījumiem, kas izdarīti ar 2010. gada 26. jūlija likuma (*Mémorial A 2010, 2040. lpp.*) 1. panta 2. punktu, Likuma par valsts finansiālo atbalstu augstākās izglītības iegūšanai 2. pantā šī atbalsta saņēmēji bija definēti šādi:

“Valsts finansiālo atbalstu augstākās izglītības iegūšanai var saņemt students, kas imatrikulēts studijām augstākās izglītības mācību iestādē un atbilst kādam no uzskaitītajiem nosacījumiem:

a) ir Luksemburgas pilsonis vai Luksemburgas pilsoņa ģimenes loceklis un viņa dzīvesvieta ir Luksemburgas Lielhercogistē vai

b) ir citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai kādas citas [1992. gada 2. maija] Eiropas Ekonomikas zonas līguma [(OV 1994, L 1, 3. lpp.)] dalībvalsts un Šveices Konfederācijas pilsonis un atbilstoši 2008. gada 29. augusta grozītā Likuma par personu brīvu pārvietošanos un imigrāciju 2. nodaļai uzturas Luksemburgas Lielhercogistē darbinieka, pašnodarbinātas personas, tādas personas, kas saglabā šo statusu, vai kādas no iepriekšminēto kategoriju personas ģimenes locekļa statusā, vai arī ir ieguvis pastāvīgās uzturēšanās atļauju [..].

[..]”

11 Pamatlietas faktu rašanās dienā piemērojamais tiesiskais regulējums izriet no Likuma par valsts finansiālo atbalstu augstākās izglītības iegūšanai grozījumiem, kas izdarīti ar 2013. gada 19. jūlija likumu (*Mémorial A 2013, 3214. lpp.*) (turpmāk tekstā – “2000. gada 22. jūnija grozītais likums”).

- 12 2000. gada 22. jūnija grozītā likuma 2.*bis* pantā, kas iekļauts ar 2013. gada 19. jūlija likuma 1. panta 1. punktu, ir noteikts:

“Finansiālu atbalstu augstākās izglītības iegūšanai var saņemt arī students, kas nav Luksemburgas Lielhercogistes rezidents, ja viens no viņa vecākiem ir darba ņēmējs vai pašnodarbināta persona un ir Luksemburgas vai Eiropas Savienības, vai kādas citas Eiropas Ekonomikas zonas līguma dalībvalsts, vai arī Šveices Konfederācijas pilsonis, kurš studenta pieteikuma par finansiālu atbalstu augstākajai izglītībai iesniegšanas dienā ir bijis nepārtraukti nodarbināts vai veicis uzņēmējdarbību [saimniecisko darbību] Luksemburgā vismaz piecus gadus. Darba laikam Luksemburgā ir jāatbilst vismaz pusei no parastā darba laika, ko uzņēmumā piemēro saskaņā ar likumu vai attiecīgā gadījumā spēkā esošo darba koplīgumu. Pieteikuma par finansiālu atbalstu augstākajai izglītībai iesniegšanas dienā [pašnodarbinātajam] ir obligāti jābūt nepārtraukti maksājušam sociālās iemaksas Luksemburgas Lielhercogistē iepriekšējos piecus gadus atbilstoši *Code de la sécurité sociale* [Sociālā nodrošinājuma kodeksa] 1. panta 4. punktam.”

- 13 Pēc tam 2000. gada 22. jūnija grozītais likums tika atcelts ar *Loi du 24 juillet 2014 concernant l'aide financière de l'État pour études supérieures* [2014. gada 24. jūlija Likumu par valsts finansiālo atbalstu augstākās izglītības iegūšanai] (*Mémorial A* 2014, 2188. lpp.), kurš pamatlietas faktu rašanās dienā nebija spēkā. It īpaši nosacījums par nerezidējošā studenta vecāka darbu nepārtraukti piecus gadus studenta pieteikuma par finansiālu atbalstu iesniegšanas brīdī tika atmests, aizstājot to ar nosacījumu par nerezidējošā studenta vecāka darbu vismaz piecus gadus septiņus gadus ilgā atsauces laikposmā pirms studenta pieteikuma par finansiālu atbalstu iesniegšanas dienas.

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

- 14 *A. A. Linares Verruga*, Ljēžas Universitātes (Beļģija) students, kopā ar vecākiem *M. D. C. Bragança Linares Verruga* un *J. M. Sousa Verruga* dzīvo Longvī [Longwy] (Francija). *M. D. C. Bragança Linares Verruga* ir darba ņēmēja Luksemburgā kopš 2004. gada 15. maija ar vienu pārtraukumu laikposmā no 2011. gada 1. novembra līdz 2012. gada 15. janvārim. *J. M. Sousa Verruga* bija darba ņēmējs šajā dalībvalstī no 2004. gada 1. aprīļa līdz 2011. gada 30. septembrim, kā arī no 2013. gada 4. decembra līdz 2014. gada 6. janvārim. Kopš sava uzņēmuma izveides Luksemburgā 2014. gada 1. februārī viņš tur ir pašnodarbināta persona.
- 15 *A. A. Linares Verruga* kā students lūdza 2013./2014. akadēmiskā gada ziemas semestrī piešķirt viņam Luksemburgas valsts finansiālo atbalstu augstākās izglītības iegūšanai, lai sagatavotos diploma saņemšanai.
- 16 Ar 2013. gada 28. novembra lēmumu augstākās izglītības un zinātnes ministrs šo pieteikumu par finansiālu atbalstu atteicās apmierināt, pamatojoties uz 2000. gada 22. jūnija grozītā likuma 2.*bis* pantā paredzēto nosacījumu neizpildi.
- 17 2013. gada 23. decembrī *A. A. Linares Verruga* un viņa vecāki par šo lēmumu iesniedza pieteikumu par administratīvā akta apstrīdēšanu. Ar 2014. gada 14. janvāra lēmumu augstākās izglītības un zinātnes ministrs šo pieteikumu noraidīja.
- 18 *A. A. Linares Verruga* lūdza Luksemburgas valsti piešķirt viņam finansiālu atbalstu augstākās izglītības iegūšanai arī 2013./2014. akadēmiskā gada vasaras semestrī. Ar 2014. gada 24. marta lēmumu augstākās izglītības un zinātnes ministrs šo pieteikumu par finansiālo atbalstu atteicās apmierināt, balstoties uz to pašu pamatojumu, kas minēts viņa 2013. gada 28. novembra lēmumā.
- 19 Tādēļ *A. A. Linares Verruga* un viņa vecāki 2014. gada 15. aprīlī cēla prasību *tribunal administratif* (Luksemburga) atcelt vai grozīt augstākās izglītības un zinātnes ministra 2013. gada 28. novembra, 2014. gada 14. janvāra un 2014. gada 24. marta lēmumus.

- 20 Šajā tiesā *A. A. Linares Verruga* un viņa vecāki galvenokārt apgalvo, ka valsts finansiāls atbalsts augstākās izglītības iegūšanai ir ģimenes pabalsts Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulas (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV 2004, L 166, 1. lpp.) izpratnē, uz kādu ir tiesības visiem darba ņēmējiem. Pakārtoti viņi norāda, ka šis atbalsts ir sociālā priekšrocība Regulas Nr. 1612/68 7. panta 2. punkta izpratnē, tādējādi uz tā piešķiršanu attiecas šajā normā ietvertais vienlīdzīgas attieksmes princips.
- 21 Luksemburgas valdība norāda, ka minētais atbalsts nav ģimenes pabalsts Regulas Nr. 883/2004 izpratnē, un apstrīd Regulas Nr. 1612/68 piemērojamību pamatlietai. Šī valdība arī norāda, ka viņa vecāka darba ņēmēja statuss pats par sevi nav pietiekams, lai dotu studentam, kurš nedzīvo Luksemburgā, tiesības uz valsts finansiālo atbalstu augstākās izglītības iegūšanai. Pēc minētās valdības domām, 2013. gada 20. jūnija spriedums *Giersch* u.c. (C-20/12, EU:C:2013:411) ļāva valsts likumdevējam šāda atbalsta piešķiršanai prasīt, lai tiktu izpildīts nosacījums, saskaņā ar kuru pārrobežu darba ņēmējam ir attiecīgajā dalībvalstī jābūt nostrādājušam nozīmīgu laikposmu. Pamatlieta laulātie *Verruga* šo nosacījumu nav izpildījuši.
- 22 *Tribunal administratif*, pirmkārt, noraida *A. A. Linares Verruga* un viņa vecāku argumentus, ka valsts finansiālais atbalsts augstākās izglītības iegūšanai ir ģimenes pabalsts Regulas Nr. 883/2004 izpratnē. Šajā ziņā tā vērš uzmanību uz to, ka minētā regula attiecas uz pabalstiem, kas saistīti ar darbinieku un pašnodarbināto personu obligātajām iemaksām, un ka pabalsts ietilpst tās piemērošanas jomā tikai tad, ja tas novērš sociālu risku. *Tribunal administratif* uzskata, ka valsts finansiālā atbalsta augstākās izglītības iegūšanai mērķis nav šāda riska novēršana.
- 23 Pēc minētās tiesas domām, norādītais finansiālais atbalsts nevar tikt uzskatīts par kompensāciju tam, ka studentiem, kuri ir vecāki par 18 gadiem, tiek atcelti ģimenes pabalsti. Norādot studentus kā valsts finansiālā atbalsta augstākās izglītības iegūšanai saņēmējus, Luksemburgas likumdevējs esot vēlējis noteikt jēdzienu “studenta autonomija”, proti, studenta tiesības uz iespēju turpināt viņa izvēlētās augstākās izglītības studijas neatkarīgi no viņa vecāku finansiālā stāvokļa un gribas, it īpaši ar mērķi sekmēt personu ar augstākās izglītības diplomu īpatsvara pieaugumu Luksemburgas iedzīvotāju vidū. *Tribunal administratif* šajā ziņā uzsver, ka uz valsts finansiālo atbalstu augstākās izglītības iegūšanai attiecas tikai akadēmiskie nosacījumi un ka tas tiek piešķirts stipendijas vai aizdevuma veidā, kuru summas ir dažādas, atkarībā vienīgi no studenta personiskā finansiālā un sociālā stāvokļa, kā arī mācību maksas, kas viņam jāsedz.
- 24 Otrkārt, attiecībā uz *A. A. Linares Verruga* un viņa vecāku argumentiem par 2000. gada 22. jūnija grozītā likuma nesaderību ar Regulu Nr. 1612/68 *tribunal administratif* uzskata, ka, tā kā šāds studiju finansējums, ko dalībvalsts piešķir darba ņēmēju bērniem, migrējošam darba ņēmējam ir sociālā priekšrocība šīs regulas 7. panta 2. punkta izpratnē, tad šī tiesību norma pamatlieta ir piemērojama.
- 25 Šī tiesa turklāt vērš uzmanību uz to, ka 2013. gada 20. jūnija spriedumā *Giersch* u.c. (C-20/12, EU:C:2013:411) Tiesa ir atzinusi, ka dzīvesvietas nosacījums, kas paredzēts 2. panta b) punktā Likumā par valsts finansiālo atbalstu augstākās izglītības iegūšanai, ar grozījumiem, kas izdarīti ar 2010. gada 26. jūlija likumu, atbilst netiešai diskriminācijai pilsonības dēļ starp personām, kuras dzīvo Luksemburgā, un personām, kuras nedzīvo šajā dalībvalstī, bet ir tajā strādājošo pārrobežu darba ņēmēju bērni.
- 26 Pēc *tribunal administratif* domām, ja minētajā spriedumā Tiesa ir apliecinājusi, ka Luksemburgas likumdevējam bija atļauts attiecīgā pabalsta piešķiršanai pieprasīt, lai pārrobežu darba ņēmējs, kas ir studenta vecāks, būtu strādājis Luksemburgā noteiktu minimālo laikposmu, tomēr Tiesa nav atzinusi, ka šādai prasībai būtu jābūt vienīgajam nosacījumam un ka piecus gadus ilgam darbam šajā dalībvalstī būtu jābūt vienīgajam pieļaujamajam kritērijam. Gluži pretēji, tajā pašā spriedumā Tiesa esot likusi uzsvāru uz pārāk ekskluzīvo raksturu kāds ir normai, kurā priekšroka dota vienam kritērijam, lai

izvērtētu pārrobežu darba ņēmēja piesaistes pakāpi Luksemburgas sabiedrībai, kā arī uz to kritēriju atbilstību un pamatotību, kuri ļauj atklāt saprātīgu iespējamību, ka students pēc studiju beigām atgriezies Luksemburgā.

- 27 Tad *tribunal administratif* norāda, ka piešķirt valsts finansiālo atbalstu augstākās izglītības iegūšanai *A. A. Linares Verruga* tika atteikts divarpus mēnešus ilgā pārtraukuma dēļ viņa mātes algotajā darbā Luksemburgā, neraugoties uz to, ka viņa kopumā strādāja algotu darbu gandrīz astoņus gadus, bet tādos pašos apstākļos šādu atteikumu nesāņemtu darba ņēmējs, kas dzīvo minētajā dalībvalstī.
- 28 Šādos apstākļos *tribunal administratif* vēlas noskaidrot, vai 2000. gada 22. jūnija grozītā likuma 2. *bis* pantā paredzētais nosacījums nav pārmērīgs. Tā vērš uzmanību uz to, ka netieša diskriminācija principā ir aizliegta, ja vien tā nav objektīvi pamatota, proti, piemērota, lai garantētu leģitīma mērķa sasniegšanu un nepārsniegtu to, kas vajadzīgs šī mērķa sasniegšanai. Šajā ziņā minētā tiesa norāda, ka Luksemburgas likumdevējs kā pamatojumu izvirza nepieciešamību nodrošināt, ka pastāv tāda saikne starp pārrobežu darba ņēmēju un Luksemburgas sabiedrību, kas ļauj pieņemt, ka pēc valsts atbalsta saņemšanas viņa studiju finansēšanai students, kas ir šāda darba ņēmēja bērns, atgriezies Luksemburgā, lai izmantotu iegūtās zināšanas par labu dalībvalsts ekonomikas attīstībai.
- 29 Pēc *tribunal administratif* domām, Luksemburgas valdība apzinās, ka 2000. gada 22. jūnija grozītā likuma 2.*bis* pantā paredzētā prasība ir pārmērīga un diskriminējoša, jo ar 2014. gada 24. jūlija Likumu par valsts finansiālo atbalstu augstākās izglītības iegūšanai nosacījums par piecus gadus ilgu nepārtrauktu nodarbinātību tika aizstāts ar nosacījumu par kopā piecus gadus ilgu darbu septiņus gadus ilgā atsaucēs laikposmā, lai varētu ņemt vērā darba pārtraukumus, konkrēti, bezdarba laikposmu dēļ. Tomēr šī tiesa uzskata, ka, neraugoties uz šīm izmaiņām minētā atbalsta piešķiršanas nosacījumos, jautājums par 2000. gada 22. jūnija grozītā likuma saderību ar Regulu Nr. 1612/68 var ietekmēt arī lēmumu par rīcību attiecībā uz augstākās izglītības un zinātnes ministra lēmumiem pamatlietā.
- 30 Šajos apstākļos *tribunal administratif* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai 2000. gada 22. jūnija grozītā likuma 2.*bis* pantā Luksemburgas Lielhercogistē nerezidējošiem studentiem izvirzītais nosacījums, neņemot vērā citus piesaistes kritērijus, proti, ka viņiem ir jābūt tādu darba ņēmēju bērniem, kuri pieteikuma par finansiālu atbalstu iesniegšanas brīdī Luksemburgā ir bijuši darba ņēmēji vai pašnodarbinātie vismaz piecus gadus bez pārtraukuma, ir pamatots ar Luksemburgas valsts izvirzītajiem izglītības un budžeta politikas apsvērumiem un ir adekvāts, proti, samērīgs ar norādīto mērķi, t.i., veicināt personu ar augstākās izglītības diplomu īpatsvara pieaugumu un vienlaicīgi nodrošināt, lai šīs personas, kuras būs izmantojušas attiecīgās atbalsta sistēmas piedāvāto iespēju finansēt savas studijas attiecīgā gadījumā ārvalstīs, atgrieztos Luksemburgā un šīs dalībvalsts ekonomikas attīstībā liktu lietā savas iegūtās zināšanas?”

Par prejudiciālo jautājumu

- 31 Ar savu jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Regulas Nr. 492/2011 7. panta 2. punkts ir interpretējams tādējādi, ka tas ir pretrunā tādiem dalībvalsts tiesību aktiem, kādi ir pamatlietā, saskaņā ar kuriem finansiāla atbalsta augstākās izglītības iegūšanai piešķiršana studentiem nerezidentiem ir pakārtota nosacījumam, ka vismaz viens no viņu vecākiem ir nostrādājis šajā dalībvalstī minimālu un nepārtrauktu piecus gadus ilgu laikposmu pieteikuma par finansiālu atbalstu iesniegšanas brīdī, bet kuros šāds nosacījums nav paredzēts attiecībā uz studentiem, kas dzīvo minētās dalībvalsts teritorijā, ar mērķi sekmēt personu ar augstākās izglītības diplomu īpatsvara pieaugumu iedzīvotāju vidū.

Ievada apsvērumi

- 32 Lietā, kurā taisīts 2013. gada 20. jūnija spriedums *Giersch* u.c. (C-20/12, EU:C:2013:411), Tiesai jau bija jāizskata Luksemburgas tiesiskais regulējums par valsts finansiālo atbalstu augstākās izglītības iegūšanai, kas tolaik izrietēja no Likuma par valsts finansiālo atbalstu augstākās izglītības iegūšanai, ar grozījumiem, kuri izdarīti ar 2010. gada 26. jūlija likumu.
- 33 Tādējādi Tiesai tika jautāts par tāda valsts tiesiskā regulējuma, kurā finansiāla atbalsta augstākās izglītības iegūšanai piešķiršana ir pakārtota studenta dzīvesvietas nosacījumam, un tādējādi ir ieviesta atšķirīga attieksme starp personām, kuras dzīvo Luksemburgā, un personām, kuras nedzīvo šajā dalībvalstī, bet ir minētajā dalībvalstī strādājošo pārrobežu darba ņēmēju bērni, saderību ar Regulas Nr. 1612/68 7. panta 2. punktu.
- 34 Tiesa atzina, ka nevienlīdzīgā attieksme, kas izriet no fakta, ka studentiem, kuri ir pārrobežu darba ņēmēju bērni, ir piemērojams dzīvesvietas nosacījums, ir netieša diskriminācija pilsonības dēļ, kas principā ir aizliegta, ja vien tā nav objektīvi pamatota (šajā ziņā skat. spriedumu, 2013. gada 20. jūnijs, *Giersch* u.c., C-20/12, EU:C:2013:411, 46. punkts).
- 35 Šajā ziņā Tiesa atzina, ka dzīvesvietas nosacījums, kas paredzēts Likumā par valsts finansiālo atbalstu augstākās izglītības iegūšanai, ar grozījumiem, kuri izdarīti ar 2010. gada 26. jūlija likumu, ir piemērots, lai īstenotu Savienības līmenī atzītu vispārējo interešu mērķi veicināt augstākās izglītības iegūšanu un būtiski palielinātu Luksemburgā dzīvojošo personu ar augstākās izglītības diplomu īpatsvaru (spriedums, 2013. gada 20. jūnijs, *Giersch* u.c., C-20/12, EU:C:2013:411, 53., 56. un 68. punkts).
- 36 Savukārt analizē par dzīvesvietas nosacījuma nepieciešamību Tiesa ir uzskatījusi, ka tas pārsniedz to, kas vajadzīgs, lai sasniegtu mērķi palielināt iedzīvotāju ar augstākās izglītības diplomu īpatsvaru, jo neļauj ņemt vērā citus iespējami reprezentatīvus elementus par minētā finansiālā atbalsta pieteikuma iesniedzēja reālo piesaistes pakāpi attiecīgās dalībvalsts sabiedrībai vai darba tirgum, piemēram, faktu, ka vismaz viens no studenta vecākiem, kurš joprojām viņu uztur, ir pārrobežu darba ņēmējs, kuram ir stabila darba vieta attiecīgajā dalībvalstī un kurš tajā ir nodarbināts jau nozīmīgu laiku (spriedums, 2013. gada 20. jūnijs, *Giersch* u.c., C-20/12, EU:C:2013:411, 83. punkts).
- 37 Pēc 2013. gada 20. jūnija sprieduma *Giersch* u.c. (C-20/12, EU:C:2013:411) Likums par valsts finansiālo atbalstu augstākās izglītības iegūšanai tika grozīts ar 2013. gada 19. jūlija likumu, paplašinot šo atbalstu attiecībā uz studentiem, kuri nedzīvo Luksemburgā – ar nosacījumu, ka viens no viņa vecākiem ir darbinieks vai pašnodarbināta persona Luksemburgā un ir Luksemburgas vai Eiropas Savienības pilsonis, un ka studenta pieteikuma par finansiālu atbalstu augstākajai izglītībai iesniegšanas brīdī ir bijis nodarbināts vai veicis saimniecisko darbību Luksemburgā vismaz piecus gadus ilgu, nepārtrauktu laikposmu.
- 38 Lai atbildētu uz iesniedzējtiesas uzdoto jautājumu, ir jāpārbauda, vai tāds tiesiskais regulējums, kāds izriet no šiem grozījumiem, rada iespējamu diskrimināciju un, ja tā, vai šī diskriminācija ir objektīvi pamatota.

Par diskriminācijas pastāvēšanu

- 39 Saskaņā ar Regulas Nr. 492/2011 7. panta 2. punktu, kura saturs ir formulēts tādiem pašiem vārdiem kā Regulas Nr. 1612/68 7. panta 2. punktā, darba ņēmējam, kas ir kādas dalībvalsts pilsonis, citās dalībvalstīs ir tādas pašas sociālās un nodokļu priekšrocības kā attiecīgās valsts darba ņēmējiem. Šī tiesību norma vienādi ir piemērojama gan migrējošiem darba ņēmējiem, kas dzīvo uzņēmējā dalībvalstī, gan pārrobežu darba ņēmējiem, kuri, kaut arī strādā algotu darbu pēdējā minētajā

dalībvalstī, dzīvo citā dalībvalstī (šajā ziņā skat. spriedumus, 1997. gada 27. novembris, *Meints*, C-57/96, EU:C:1997:564, 50. punkts, kā arī 2013. gada 20. jūnijs, *Giersch* u.c., C-20/12, EU:C:2013:411, 37. punkts).

- 40 No pastāvīgās judikatūras izriet, ka atbalsts uzturēšanās un mācību maksas izdevumu segšanai sakarā ar studijām universitātē, kas ļauj iegūt profesionālo kvalifikāciju, migrējošajam darba ņēmējam ir sociāla priekšrocība Regulas Nr. 1612/68 7. panta 2. punkta izpratnē (spriedumi, 2012. gada 14. jūnijs, Komisija/Nīderlande, C-542/09, EU:C:2012:346, 34. punkts, kā arī 2013. gada 20. jūnijs, *Giersch* u.c., C-20/12, EU:C:2013:411, 38. punkts), uz ko migrējošajā darba ņēmēja bērns pats var atsaukties, ja atbilstoši valsts tiesībām šis atbalsts tiek piešķirts tieši studentam (šajā ziņā skat. spriedumus, 1992. gada 26. februāris, *Bernini*, C-3/90, EU:C:1992:89, 26. punkts; 2012. gada 14. jūnijs, Komisija/Nīderlande, C-542/09, EU:C:2012:346, 48. punkts, kā arī 2013. gada 20. jūnijs, *Giersch* u.c., C-20/12, EU:C:2013:411, 40. punkts).
- 41 Gan LESD 45. pantā, gan Regulas Nr. 1612/68 7. pantā ietvertais vienlīdzīgas attieksmes princips aizliedz ne tikai tiešu diskrimināciju pilsonības dēļ, bet arī jebkāda veida netiešu diskrimināciju, kas, piemērojot citus nošķiršanas kritērijus, faktiski noved pie tā paša rezultāta (skat. spriedumu, 2010. gada 13. aprīlis, *Bressol* u.c., C-73/08, EU:C:2010:181, 40. punkts).
- 42 Pamatlietā aplūkotajos valsts tiesību aktos finansiāla atbalsta augstākās izglītības iegūšanai piešķiršana ir pakārtota nosacījumam par studenta dzīvesvietu Luksemburgas teritorijā, vai – attiecībā uz studentiem, kuri nedzīvo šajā teritorijā, – nosacījumam, ka tie ir bērni tādiem darba ņēmējiem, kas finansiālā atbalsta pieteikuma iesniegšanas brīdī ir bijuši nodarbināti vai veikuši profesionālo darbību Luksemburgā nepārtrauktu, vismaz piecus gadus ilgu laikposmu. Lai gan tas bez izšķirības attiecas uz Luksemburgas pilsoņiem un citu dalībvalstu pilsoņiem, šāds nosacījums par minimālu, nepārtrauktu nodarbinātības ilgumu nav paredzēts attiecībā uz studentiem, kuri dzīvo Luksemburgas teritorijā.
- 43 Šāds uz dzīvesvietu balstīts nošķirums var būt nelabvēlīgs citu dalībvalstu pilsoņiem, jo nerezidenti visbiežāk ir citu valstu pilsoņi (šajā ziņā skat. spriedumus, 2012. gada 14. jūnijs, Komisija/Nīderlande, C-542/09, EU:C:2012:346, 38. punkts, kā arī 2013. gada 20. jūnijs, *Giersch* u.c., C-20/12, EU:C:2013:411, 44. punkts).
- 44 Tādējādi šis nošķirums rada netiešu diskrimināciju pilsonības dēļ, kas var tikt pieļauta tikai ar nosacījumu, ka tā ir objektīvi pamatota. Lai tā būtu pamatota, tai jābūt piemērotai, lai nodrošinātu legītīma mērķa sasniegšanu, un tā nedrīkst pārsniegt to, kas vajadzīgs šī mērķa sasniegšanai.

Par legītīma mērķa esamību

- 45 Savos rakstveida apsvērumos Luksemburgas valdība apgalvo, ka 2000. gada 22. jūnija grozītajā likumā izvirzītais mērķis ir identisks sociālam mērķim, uz kādu ir norādīts, pamatojot piemērojamos tiesību aktus lietā, kurā tika taisīts 2013. gada 20. jūnija spriedums *Giersch* u.c. (C-20/12, EU:C:2013:411). Šis mērķis ir Luksemburgā būtiski palielināt to iedzīvotāju daļu, kuriem ir augstākās izglītības diploms.
- 46 2013. gada 20. jūnija sprieduma *Giersch* u.c. (C-20/12, EU:C:2013:411) 53. un 56. punktā Tiesa ir paudusi viedokli, ka sociālais mērķis, uz ko Luksemburgas valdība ir norādījusi, lai pamatotu tiesību aktus, kuri bija piemērojami lietā, kurā taisīts minētais spriedums, un kas bija veicināt augstākās izglītības iegūšanu, ir Savienības līmeni atzīts vispārējo interešu mērķis. Dalībvalsts īstenots pasākums, lai nodrošinātu savu iedzīvotāju augstu izglītības līmeni, ir legītīms mērķis, kas var pamatot netiešu diskrimināciju pilsonības dēļ.
- 47 Atliek pārbaudīt, vai nosacījums par piecus gadus ilgu nepārtrauktu nodarbinātību studiju stipendijas pieteikuma iesniegšanas brīdī ir piemērots un nepieciešams minētā mērķa sasniegšanai.

Par nosacījuma par minimālu un nepārtrauktu nodarbinātības ilgumu piemēroto raksturu

- 48 Kā norāda Luksemburgas valdība, kuras viedoklim būtībā pievienojas Dānijas un Norvēģijas valdības, nosacījuma par minimālu un nepārtrauktu piecus gadus ilgu nodarbinātību Luksemburgā mērķis ir nodrošināt, ka finansiālais atbalsts pienākas vienīgi studentiem, kuri uztur tādu piesaisti Luksemburgas sabiedrībai, ka pastāv liela iespējamība, ka viņi pēc augstākās izglītības iegūšanas apmetīsies uz dzīvi Luksemburgā un iekļausies Luksemburgas darba tirgū. Šis mērķis būtu sasniegts, ja vecākam – pārrobežu darba ņēmējam – Luksemburgā ir stabila darbavieta un viņš tur ir strādājis jau nozīmīgu laikposmu, jo tas ir reprezentatīvs elements reālajai pakāpei, kāda ir piesaistei Luksemburgas sabiedrībai vai darba tirgum. Šie apstākļi ļaujot prezumēt, ka vecāku piemērs ar lielu iespējamības pakāpi var ietekmēt studenta karjeras izvēli.
- 49 Pirmkārt, jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, attiecībā uz migrējošiem un pārrobežu darba ņēmējiem tas, ka viņi ir piekļuvuši kādas dalībvalsts darba tirgum, principā rada pietiekamu integrācijas saikni ar šīs valsts sabiedrību, kas viņiem ļauj tajā izmantot vienlīdzīgas attieksmes principa piemērošanu salīdzinājumā ar valsts darba ņēmējiem sociālo priekšrocību ziņā (šajā ziņā skat. spriedumus, 2012. gada 14. jūnijs, Komisija/Nīderlande, C-542/09, EU:C:2012:346, 65. punkts, kā arī 2013. gada 20. jūnijs, *Giersch* u.c., C-20/12, EU:C:2013:411, 63. punkts).
- 50 Integrācijas saikne it īpaši izriet no tā, ka migrējošie darba ņēmēji piedalās uzņemošās dalībvalsts sociālās politikas finansējumā ar nodokļu un sociālajām iemaksām, ko viņi maksā šajā dalībvalstī saistībā ar algoto darbu, ko viņi tajā veic. Tādējādi viņiem ir jāvar gūt no tās labumu saskaņā ar tādiem pašiem nosacījumiem kā valsts darba ņēmējiem (šajā ziņā skat. spriedumus, 2012. gada 14. jūnijs, Komisija/Nīderlande, C-542/09, EU:C:2012:346, 66. punkts, kā arī 2013. gada 20. jūnijs, *Giersch* u.c., C-20/12, EU:C:2013:411, 63. punkts).
- 51 Tomēr Tiesa jau ir pieļāvusi, ka valsts tiesiskais regulējums – kas ir netieši diskriminējošs un ierobežo sociālo priekšrocību Regulas Nr. 1612/68 7. panta 2. punkta izpratnē piešķiršanu pārrobežu darba ņēmējiem, ja nav pietiekamas piesaistes sabiedrībai, kurā viņi veic savu darbību, nedzīvojot tajā, – var būt objektīvi pamatots un samērīgs attiecībā pret izvirzīto mērķi (šajā ziņā skat. spriedumus, 2007. gada 18. jūlijs, *Hartmann*, C-212/05, EU:C:2007:437, 30.–35. un 37. punkts; 2007. gada 18. jūlijs, *Geven*, C-213/05, EU:C:2007:438, 26. punkts; 2007. gada 11. septembris, *Hendrix*, C-287/05, EU:C:2007:494, 54. un 55. punkts, kā arī 2013. gada 20. jūnijs, *Giersch* u.c., C-20/12, EU:C:2013:411, 64. punkts).
- 52 Tādējādi 2007. gada 18. jūlija sprieduma *Geven* (C-213/05, EU:C:2007:438) 26. un 28.–30. punktā Tiesa ir atzinusi, ka Regulas Nr. 1612/68 7. panta 2. punkts pieļauj tādas dalībvalsts tiesību aktus, kuros ir paredzēts, ka pieprasīt sociālu priekšrocību šīs tiesību normas izpratnē var tikai darba ņēmēji, kas, izvēloties dzīvesvietu, ir izveidojuši faktiski saikni ar šīs dalībvalsts sabiedrību, kā arī – attiecībā uz pārrobežu darba ņēmējiem, kuri veic profesionālo darbību minētajā dalībvalstī, tomēr dzīvojot citā dalībvalstī, – darba ņēmēji, kas veic profesionālo darbību, kura pārsniedz mazsvarīga darba sliekšni, jo objektīva piedalīšanās valsts darba tirgū tika uzskatīta par tādu, kas ir arī vērtīgs integrācijas attiecīgās dalībvalsts sabiedrībā rādītājs.
- 53 Tiesiskajā regulējumā, kas ir piemērojams lietā, kurā tika taisīts 2013. gada 20. jūnija spriedums *Giersch* u.c. (C-20/12, EU:C:2013:411), nosacījums par studenta agrāko dzīvesvietu Luksemburgā tika uzskatīts par vienīgo nosacījumu, kas var pierādīt piesaisti šīs dalībvalsts sabiedrībai.
- 54 Tiesa ir atzinusi, ka šāds dzīvesvietas nosacījums ir piemērots, lai sasniegtu mērķi veicināt augstākās izglītības iegūšanu un būtiski palielināt Luksemburgā dzīvojošo personu ar augstākās izglītības diplomu īpatsvaru, bet ka šim nosacījumam ir pārāk ekskluzīvs raksturs (spriedums, 2013. gada 20. jūnijs, *Giersch* u.c., C-20/12, EU:C:2013:411, 76. punkts). To, ka pastāv saprātīga iespējamība, ka atbalsta

saņēmēji atgriezies, lai apmestos uz dzīvi Luksemburgā un iekļautos šīs dalībvalsts darba tirgū, lai veicinātu tās ekonomikas attīstību, var konstatēt ar citiem elementiem, nevis ar šo nosacījumu (spriedums, 2013. gada 20. jūnijs, *Giersch* u.c., C-20/12, EU:C:2013:411, 77. punkts).

- 55 Šo elementu vidū Tiesa ir norādījusi – tas, ka attiecīgā studenta vecākiem ir darbavieta nozīmīgā laikposmā dalībvalstī, kas piešķir lūgto atbalstu, varētu būt piemērots, lai pierādītu reālās piesaistes pakāpi šīs valsts sabiedrībai vai darba tirgum (spriedums, 2013. gada 20. jūnijs, *Giersch* u.c., C-20/12, EU:C:2013:411, 78. punkts).
- 56 Pamatlietā tāpat kā lietā, kurā taisīts 2013. gada 20. jūnija spriedums *Giersch* u.c. (C-20/12, EU:C:2013:411), pirmkārt, finansiālā atbalsta saņēmēji ir nevis paši darbaņēmēji, bet gan viņu bērni, kuri nedzīvo Luksemburgā un kuri vēlas studēt bez izšķirības vai nu Luksemburgā, vai jebkurā citā dalībvalstī, un, otrkārt, saikne ar Luksemburgas sabiedrību šajā ziņā pārrobežu darbaņēmēju bērniem var būt mazāk redzama, nekā tā ir Luksemburgā dzīvojošo migrējošo darbaņēmēju bērniem.
- 57 Šajos apstākļos ir leģitīmi, ka dalībvalsts, kas piešķir atbalstu, vēlas nodrošināties, ka pārrobežu darbaņēmējam faktiski ir integrācijas saikne ar Luksemburgas sabiedrību, prasidama pietiekamu piesaisti sabiedrībai, lai cīnītos pret risku, ka parādīsies “studiju stipendiju tūrisms”, uz ko norādījušas valdības, kuras iesniedza apsverumus.
- 58 Šajā ziņā jāatzīst, ka nosacījums par vecāka, kurš ir pārrobežu darbaņēmējs, minimālo nodarbinātības laikposmu Luksemburgā – kas ir prasīts 2000. gada 22. jūnija grozītajā likumā, lai pārrobežu darbaņēmēju bērni varētu pieprasīt, lai viņiem tiek piešķirts valsts finansiālais atbalsts augstākās izglītības iegūšanai, – var pierādīt šādu darbaņēmēju piesaisti Luksemburgas sabiedrībai, kā arī saprātīgu iespējamību, ka students atgriezies Luksemburgā pēc tam, kad būs pabeidzis studijas.

Par nosacījuma par minimālu un nepārtrauktu nodarbinātības ilgumu nepieciešamību

- 59 Lai tas būtu saderīgs ar Savienības tiesībām, nosacījums par minimālu un nepārtrauktu nodarbinātības ilgumu brīdī, kad tiek iesniegts pieteikums par finansiālu atbalstu, nedrīkst pārsniegt to, kas vajadzīgs izvirzītā mērķa sasniegšanai.
- 60 2013. gada 20. jūnija sprieduma *Giersch* u.c. 76. punktā (C-20/12, EU:C:2013:411) Tiesa ir paudusi uzskatu, ka, izvirzot dzīvesvietas nosacījumu, kas aplūkots lietā, kurā taisīts minētais spriedums, Luksemburgas Lielhercogiste ir devusi priekšroku elementam, kas noteikti nav vienīgais reprezentatīvais elements ieinteresētās personas reālajai piesaistes pakāpei šai dalībvalstij.
- 61 Tādējādi Tiesa ir norādījusi, ka studenta pietiekama piesaiste Luksemburgas Lielhercogistei, kas ļautu secināt saprātīgu iespējamību, ka viņš atgriezies, lai apmestos uz dzīvi Luksemburgā un iekļautos šīs dalībvalsts darba tirgū, var izrietēt arī no fakta, ka šis students viens pats vai kopā ar vecākiem dzīvo kādā no dalībvalstīm, kas ir Luksemburgas Lielhercogistes kaimiņvalstis, un ka viņa vecāki jau nozīmīgu laikposmu strādā Luksemburgā un dzīvo šīs dalībvalsts tuvumā (spriedums, 2013. gada 20. jūnijs, *Giersch* u.c., C-20/12, EU:C:2013:411, 78. punkts).
- 62 Attiecībā uz Luksemburgas likumdevējam piedāvātajām iespējām Tiesa ir norādījusi, ka, tā kā piešķirtajā atbalstā ietilpst, piemēram, aizdevums, finansējuma sistēma, kas šī aizdevuma – vai tā atlikuma – piešķiršanai vai neatmaksāšanai izvirza nosacījumu par to, ka to saņēmušais students pēc studiju pabeigšanas ārvalstīs atgriežas Luksemburgā, lai tur dzīvotu un strādātu, varētu ļaut sasniegt iecerēto mērķi, nekaitējot pārrobežu darbaņēmēju bērniem (spriedums, 2013. gada 20. jūnijs, *Giersch* u.c., C-20/12, EU:C:2013:411, 79. punkts).

- 63 Turklāt, lai novērstu risku, ka parādīsies “studiju stipendiju tūrisms”, un nodrošinātos, ka pārrobežu darba ņēmējam ir pietiekamas saites ar Luksemburgas sabiedrību, Tiesa 2013. gada 20. jūnija sprieduma *Giersch* u.c. (C-20/12, EU:C:2013:411) 80. punktā ir minējusi iespēju finansiālā atbalsta piešķiršanai izvirzīt nosacījumu, ka pārrobežu darba ņēmējam, kura bērns ir Luksemburgā nedzīvojošs students, ir jābūt strādājušam šajā dalībvalstī noteiktu minimālo laika posmu.
- 64 Šajā ziņā Luksemburgas valdība norāda, ka valsts likumdevējs ir izmantojis iespēju, kura tam ir sniegta 2013. gada 20. jūnija sprieduma *Giersch* u.c. (C-20/12, EU:C:2013:411) 80. punktā, pēc analogijas iedvesmojoties no Direktīvas 2004/38 24. panta 2. punkta, kurā ir atsauce uz pastāvīgas uzturēšanās tiesību iegūšanas nosacījumiem, kas izvirzīti šīs direktīvas 16. panta 1. punktā. Pēdējā minētajā tiesību normā ir skaidri paredzēta pastāvīgas uzturēšanās tiesību iegūšana “Savienības pilsoņiem, kas likumīgi un nepārtraukti ir uzturējušies uzņēmējā dalībvalstī piecus gadus”.
- 65 Tomēr, kā ģenerālvokāts ir norādījis secinājumā 83.–85. punktā, Luksemburgas valdības ierosinātā analogija ar Direktīvas 2004/38 16. panta 1. punktu un 24. panta 2. punktu nav atbilstoša, lai pamatotu prasību par nepārtrauktu, piecus gadus ilgu nodarbinātības laikposmu, kāda izvirzīta pamatlietā aplūkotojā valsts tiesiskajā regulējumā.
- 66 Direktīvas 2004/38 16. pants, kurā ir paredzēts nosacījums par minimālo nepārtraukto nodzīvotā laikposma ilgumu, lai nodrošinātu pastāvīgas uzturēšanās tiesību piešķiršanu personām, kas uz ilgāku laiku apmetušās uzņēmējā dalībvalstī, – kā Tiesa turklāt ir skaidri uzsvērusi 2013. gada 20. jūnija sprieduma *Giersch* u.c. (C-20/12, EU:C:2013:411) 80. punktā – iekļaujas citā kontekstā, nevis vienlīdzīgas attieksmes starp valsts darba ņēmējiem un migrējošiem darba ņēmējiem kontekstā. Turklāt Direktīvas 2004/38 24. panta 2. punktā ir skaidri precizēts, ka šajā tiesību normā sniegtā iespēja pirms pastāvīgas uzturēšanās tiesību iegūšanas atteikties piešķirt atbalstu līdzekļiem mācībām, tostarp arodapmācībai, ja šie līdzekļi ir stipendijas vai studiju kredīti, attiecas vienīgi uz personām, kas nav darba ņēmēji, pašnodarbinātas personas, personas, kuras saglabā šādu statusu, un to ģimenes locekļi.
- 67 Tātad tikai nolūkā ilustrēt to, kādā veidā Savienības tiesības ļauj saistībā ar ekonomiski neaktīvajiem Savienības pilsoņiem novērst risku, ka var parādīties “studiju stipendiju tūrisms”, Tiesa 2013. gada 20. jūnija sprieduma *Giersch* u.c. (C-20/12, EU:C:2013:411) 80. punktā ir atsaukusies uz Direktīvas 2004/38 16. panta 1. punktu un 24. panta 2. punktu.
- 68 Jānorāda, ka pamatlietā valsts finansiālais atbalsts augstākās izglītības iegūšanai *A. A. Linares Verruga* tika atteikts, lai gan viņa vecāki bija strādājuši Luksemburgā nepārtrauktu laikposmu, kas kopā bija ildzis vairāk nekā piecus gadus, ar tikai dažiem īsiem pārtraukumiem piecu gadu laikā pirms pieteikuma par finansiālo atbalstu iesniegšanas.
- 69 Tāds noteikums, kāds paredzēts pamatlietā aplūkotojā valsts tiesiskajā regulējumā, – ar ko finansiālā atbalsta augstākās izglītības iegūšanai piešķiršana studentiem nerezidentiem ir pakārtota nosacījumam, ka viņu vecāks ir nepārtraukti strādājis Luksemburgā minimālo piecus gadus ilgu laikposmu pieteikuma par finansiālu atbalstu iesniegšanas brīdī, kas neļauj kompetentajām iestādēm piešķirt šo atbalstu, ja, kā tas ir pamatlietā, vecāki, neraugoties uz dažiem īsiem pārtraukumiem, laikā pirms šī pieteikuma iesniegšanas ir nostrādājuši Luksemburgā nozīmīgu laikposmu, šajā gadījumā gandrīz astoņus gadus, – ir ierobežojums, kurš pārsniedz to, kas vajadzīgs, lai sasniegtu leģitīmo mērķi palielināt iedzīvotāju vidū personu skaitu ar augstākās izglītības diplomu, tādā ziņā, ka šie pārtraukumi nepārtrauc finansiālā atbalsta pieteikuma iesniedzēja piesaisti Luksemburgas Lielhercogistei.
- 70 No visiem iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 492/2011 7. panta 2. punkts ir interpretējams tādējādi, ka tas ir pretrunā tādiem dalībvalsts tiesību aktiem, kādi ir pamatlietā, saskaņā ar kuriem finansiāla atbalsta augstākās izglītības iegūšanai piešķiršana studentiem nerezidentiem ir pakārtota nosacījumam, ka vismaz viens no viņa vecākiem ir nostrādājis šajā dalībvalstī minimālu un nepārtrauktu piecus gadus ilgu laikposmu pieteikuma par

finansiālu atbalstu iesniegšanas brīdī, bet kuros šāds nosacījums nav paredzēts attiecībā uz studentiem, kas dzīvo minētās dalībvalsts teritorijā, ar mērķi sekmēt personu ar augstākās izglītības diplomu īpatsvara pieaugumu iedzīvotāju vidū.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 71 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 5. aprīļa Regulas (ES) Nr. 492/2011 par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos Savienībā 7. panta 2. punkts ir interpretējams tādējādi, ka tas ir pretrunā tādiem dalībvalsts tiesību aktiem, kādi ir pamatlietā, saskaņā ar kuriem finansiāla atbalsta augstākās izglītības iegūšanai piešķiršana studentiem nerezidentiem ir pakārtota nosacījumam, ka vismaz viens no viņa vecākiem ir nostrādājis šajā

dalībvalstī minimālu un nepārtrauktu piecus gadus ilgu laikposmu pieteikuma par finansiālu atbalstu iesniegšanas brīdī, bet kuros šāds nosacījums nav paredzēts attiecībā uz studentiem, kas dzīvo minētās dalībvalsts teritorijā, ar mērķi sekmēt personu ar augstākās izglītības diplomu īpatsvara pieaugumu iedzīvotāju vidū.

[Paraksti]

i — Teksta 31. un 70. punktā, kā arī rezolutīvajā daļā pēc sākotnējās elektroniskās publikācijas ir veikti valodnieciski labojumi.